

כרטיס נסיעה לורשו 32.20 מרק. המרחק עד הגבול

הגרמני 259 קילומטר, מהגבול הגרמני עד ורשו 367 קיל.

שאלני שפרינצק אם עבודתנו בחו"ל כדאית. אסרתי לו

שהעבודה היא קשה - בחודש זה בלתי פורה לרגל ימי החופשה - אך

אם נמשיך לעבוד וחברי המשלחת יסעו ממקום למקום ויארגנו היטב

אח הפעולה יש בידינו לאסוף את מיטב האנשים של דורנו, שאינם

מחנודים מושבעים, ונרכזם סביב מפעלנו.

בישיבת הפרידה הקרב הביעו שפרינצק וזלמן דעתם שמועצת

ההסתדרות רק חכריו על עצם רעיון הקונגרס, מבלי קביעת הזמן.

כ"ז אלול
12 ספטמבר
יום ד'

בשמונה ארבעים ושחים בבוקר יצאה הרכבת מחתנת

שרלוטנבורג כשהיא כמעט ריקה, בכל אופן בקרון שלי ההולך סבה

עד ברלין. במחלקה שלי נוסעת עוד רק אשה אחת, גרמנית מוינה,

הגרה באלכסנדרובסן ברוסיה, נשואה לגרמני-רוסי, ממניית. מהאוננת

קשה על המצב ברוסיה. היו בעלי טחנה שנלקחה מהם. מהבית שהיה

להם הלכירו להם שני חדרים, ולאחר שהיא נסעה לקחו מהם חדר אחד,

ובשובה יצטרכו לשבת יחד עם בנם הגדול בחדר אחד. המצב בכללו

רע ברוסיה. האכרים מנוצלים. מחיר התבואה ירוד, והמחירים בעיר

מופלגים ואין אכר יכל לקנות דבר, ואינו רוצה לעבד אדמה יותר

משרוש למחיתו. בקרב עדתה, המנוניטים, אין קומוניסטים ואין
השפעה לקומוניזם, אולם בין הגרמנים הפרוטסטנטים השפעה הקומוניזם
גדולה.

כשעה עשינו בתחנות ברלין ורק בחשע וחצי יצאנו אח
העיר. לשנייה-סילה על הגבול באנו באחת. בטורון עמדנו שעה
שלמה מ-3 $\frac{1}{2}$ עד 4 $\frac{1}{2}$, ובחשע וחמשה בערב באנו לורשו. מטורון
טלגרפתי גם לבפריאונג. כשיצאתי בורשו מהקרון לא היה איש
מהחברים. הסתובבתי בתחנה כחצי שעה - אין איש. נסעתי לישיבה
ומשם טלפנו למרכז החלוצ. מיד באו דובקין, בנארי, עקיבא גולדשטיין
טיגר וברדיצבסקי. מחברר שחמשתם וריטוב ועוד חברים אחדים חכו לי
בתחנה והיו על יד הקרון שלי ובאיזה אופן פלאי לא ראינו איש אח
אחיו. הפשו הוטלים עד 11 $\frac{1}{2}$ ולא מצאו חדר והלכתי לישון איל דובקין.
יחד עם דובקין וברדיצבסקי קבעתי את "סדר היום" שלי בפולין:
מחר עלי לראות את רייט לדבר אחר על שאלה הכסף למפלגה
בפולין ועל המזכירות. עם החלוצ אברר את המצב בפולין ובעולם,
עניני העליה, השתתפות בקונגרס, שאלה "הצפירה". עם הצ.ק. של
פוע"צ - עניני הכסף, ניישטט, מצב המפלגה, שאלה האחד, הקונגרס,
פעולת המפלגה בהחלוצ. במשך שלשה הימים הבאים אחראה עם הש"צ
בעניני האחד, הקונגרס והחלוצ, עם ההתאחדות בורשו ועם פוע"צ
שמאל, עם גרינבוים. מלבד זאת אשחדל להתראות עם עסקני האגודות
המקצועיות והבונד, אבקר בבתי ספר של צישאו וחרבות (דובקין מסר
לי שהציונים הכלליים ייסדו עכשיו בתי ספר ביודיה בשם שולם-קולט).
אבקר עוד בלודז ולבוב ומרכזי החלוצ.